

Stereotactische bestraling van uitzaaiingen in de hersenen

Informatie
over uw
behandeling

Inhoudsopgave

Welkom bij het ZRTI.	03
01. Over bestraling van de hersenen.	04
02. Bijwerkingen na de behandeling.	06
03. Controle en nazorg	12
Vragen?.....	14
Ruimte voor aantekeningen.....	16
04. Tot slot.....	18

Welkom bij het ZRTI

U wordt bij het ZRTI behandeld voor uitzaaiingen in de hersenen. ZRTI is de afkorting van Zuidwest Radiotherapeutisch Instituut.

De afgelopen tijd is er veel met u gebeurd. U kreeg misschien wel klachten, verschillende onderzoeken, een diagnose met grote impact en uiteindelijk ook behandelingen.

In deze brochure vindt u belangrijke informatie over de behandeling en nazorg bij de bestraling van uitzaaiingen in de hersenen. Bijvoorbeeld adviezen en tips over mogelijke bijwerkingen. De informatie in deze brochure is specifiek gericht op de effecten van de stereotactische bestraling van uitzaaiingen in de hersenen.

Heeft u vragen? Stel ze gerust aan ons. U kunt ons maandag tot en met vrijdag telefonisch bereiken tussen 08.00 uur en 17.00 uur. Wij helpen u graag.

→ Meer informatie?

Meer informatie over onze behandelingen, veelgestelde vragen, voorlichtingsfilms en verhalen van patiënten vindt u op www.zrti.nl.

01.

Over bestraling van de hersenen

Twee soorten hersentumoren

Hersentumoren ontstaan op twee manieren: in de hersenen zelf of doordat tumorcellen vanuit een andere plaats in het lichaam uitzaaien naar de hersenen. Een hersentumor die ontstaat vanuit de hersencellen zelf is een primaire tumor. Een hersentumor die ontstaat door uitzaaiingen vanuit een tumor elders in het lichaam heet een metastase.

Gevolgen uitzaaiing

Zo'n uitzaaiing in de hersenen kan leiden tot uitval van bepaalde hersenfuncties of epileptische aanvallen. Daardoor kunt u beperkingen ervaren in uw dagelijks functioneren. U kunt ook last krijgen van voortdurende hoofdpijn en veranderingen in gedrag.

Bestraling

Een uitzaaiing in de hersenen kan onder andere behandeld worden met bestraling. Bestraling kan de kankercellen beschadigen waardoor ze afsterven of stoppen met groeien. Het lichaam ruimt de afgestorven kankercellen vervolgens zelf op. Daarom zetten we bestraling in om klachten te voorkomen of bestaande klachten te verminderen.

U krijgt een zogenoemde stereotactische bestraling. Met deze techniek bestralen we u een beperkt aantal keer met zeer gerichte, kleine stralingsbundels met een hoge dosis.

02.

Bijwerkingen na de behandeling

Bestraling kan leiden tot bijwerkingen. Tijdens én na de bestralingsperiode. We kunnen niet zeggen hoeveel last u daarvan krijgt. Dit verschilt per persoon en is ook afhankelijk van de bestralingslocatie en de grootte van het gebied dat wordt bestraald. Er zijn vroege en late bijwerkingen.

Vroege bijwerkingen bij bestraling op de hersenen

Vroege bijwerkingen kunnen tot ongeveer 4 weken na de laatste bestraling ontstaan. Daarna verdwijnen ze weer. Van deze bijwerkingen heeft bijna iedereen enige last, de een minder dan de ander.

• Vermoeidheid

Tijdens en na de behandeling kunt u zich vermoeid voelen. Dagelijks lichaamsbeweging helpt om deze klacht te verminderen. Overdag een uurtje rusten kan maken dat u minder vermoeid bent in de avond.

- **Rode hoofdhuid en jeuk in het bestraalde gebied**

Uw hoofdhuid kan tijdelijk rood verkleuren, gevoelig worden en jeuken.

- **Misselijkheid**

U kunt misselijk worden door de toenemende druk in uw hoofd die door de bestraling kan ontstaan. Vertel het uw arts als u hier last van heeft.

Het kan zijn dat u rondom de bestraling medicatie (dexamethason) krijgt, die kan voorkomen dat deze klacht ontstaat.

- **Hoofdpijn**

U kunt ook hoofdpijn krijgen doordat de druk in uw hoofd toeneemt.

Vertel het uw arts als u hier last van heeft. Ook hiervoor geldt dat u waarschijnlijk rondom de bestraling medicatie (dexamethason) kan krijgen, die kan voorkomen dat deze klacht ontstaat.

- **Gedeeltelijke haaruitval rond het bestraalde gebied**

Op de plaats waar de straling de hoofdhuid raakt, kunt u haaruitval krijgen. Soms duurt het maanden voordat het weer aangroeit. Soms groeit het haar helemaal niet meer terug of blijft dunner dan voorheen. Uw behandelend arts kan u vertellen wat u mag verwachten. Wilt u een pruik of haarstuk? Neem dan contact op met uw verzekering. Deze geeft u informatie over de vergoedingen en mogelijkheden.

- **Epileptische aanval**

Is de uitzaaiing bij u ontdekt na een plotseling ontstane epileptische aanval? Dan blijft het risico op hernieuwde insulten tijdens de behandelperiode en de maanden erna aanwezig. Dit komt door de hogere druk in het hoofd die tijdelijk door de bestraling kan ontstaan.

Zeer waarschijnlijk heeft u medicatie gekregen om nieuwe insulten te voorkomen. Het risico hierop is daarom erg klein, maar kan niet helemaal worden uitgesloten. We raden u aan om de dagen rondom de behandeling te kijken of er iemand bij u in de buurt kan blijven.

→ Heeft u last van een van deze klachten?

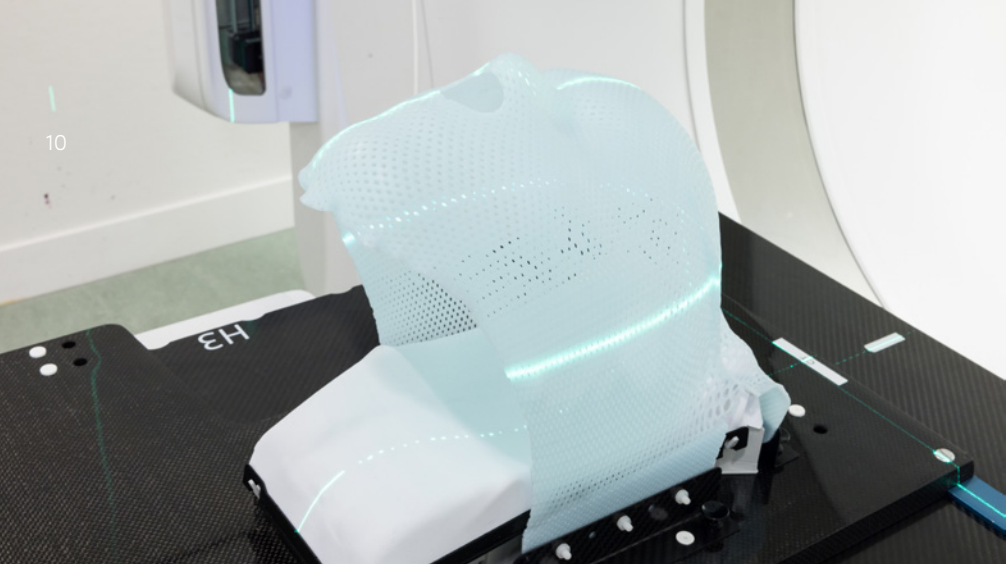
Bespreek dit met uw arts. U krijgt dan, afhankelijk van de oorzaak, een verwijzing voor bijvoorbeeld fysiotherapie of een advies voor medicijngebruik.

→ Welke factoren beïnvloeden het ontstaan en herstel van bijwerkingen?

Dit kunnen vertragende of versturende factoren zijn in het genezingsproces van het gezonde weefsel

- Roken
- Alcoholgebruik
- Ondervoeding
- Een ontsteking
- Suikerziekte
- Chemotherapie
- Sommige doelgerichte therapieën (bijvoorbeeld immuno-therapie)

Late bijwerkingen bij bestraling op de hersenen

Late bijwerkingen ontstaan vanaf enkele maanden tot zelfs jaren na de bestraling. Ze kunnen geleidelijk toenemen. Of en hoe erg u last krijgt van klachten verschilt per persoon.

• Geheugenproblemen

Door de bestraling kan uw geheugen wat sneller achteruitgaan. Omdat we over het algemeen bij stereotactische radiotherapie weinig van het gezonde hersenweefsel bestralen, is de kans op ernstige geheugenproblemen klein.

• Radionecrose

Een andere mogelijke bijwerking van stereotactische radiotherapie is radionecrose. Dit is lokale schade vlakbij de bestraalde uitzaaiing. Daardoor kunt u langere tijd een lokale vochtophoping rondom het bestraalde gebied hebben. Misschien moet u daarvoor weer dexamethason gaan gebruiken of duurt het afbouwen van de dexamethason langer.

Houden de klachten lang aan? Dan kunnen we u helpen bij het vinden van andere behandelmogelijkheden zoals andere medicatie of een operatie. Houden de vermoeidheidsklachten of uitvalsverschijnselen langer aan? Eén van uw betrokken artsen kan u doorverwijzen voor aanvullende fysiotherapie of een ergotherapeutisch consult.

Gebruik en afbouwen van het medicijn Dexamethason

Rondom de bestraling schrijven wij in veel gevallen dexamethason voor. Dit medicijn vermindert de vochtophoping rondom de uitzaaiing en als gevolg van de bestraling zelf. U mag dit medicijn afbouwen volgens het dexamethason-afbouwschema dat u van uw arts ontvangt.

In dat schema staan ook de mogelijke bijwerkingen van dexamethason beschreven. Heeft u problemen tijdens het volgen van dit schema? Zoals toename van uw neurologische klachten? Neem dan contact op met uw bestralingsarts voor overleg over de dosering.

03.

Controle en nazorg

Na uw behandeling blijft u in principe onder controle bij uw verwijzend specialist(en) in het ziekenhuis. De controleafspraken in het ZRTI maken wij in overleg met u.

Eventuele controle MRI-scans van de hersenen spreken wij ook in overleg met u af.

De kosten van de nazorgcontroles worden in principe vergoed door uw zorgverzekeraar. Heeft u uw eigen risico van uw zorgverzekering nog niet volledig betaald? Dan is het mogelijk dat u de kosten van de controle zelf moet betalen. Meer informatie vindt u op www.zrti.nl onder 'vergoeding en tarieven'.

→ Vragen?

Heeft u vragen? Stel ze gerust aan ons. Ook als uw behandeling bij het ZRTI al beëindigd is en u geen afspraken meer heeft. Wij helpen u graag. Op www.zrti.nl vindt u ook een overzicht met veelgestelde vragen.

Belangrijke telefoonnummers:

ZRTI Vlissingen: 088-427 00 00

ZRTI Roosendaal: 088-427 01 00

In de avonden en weekenden is het ZRTI niet bereikbaar. Heeft u ernstige gezondheidsproblemen die niet kunnen wachten tot de volgende dag of na het weekend? Neem dan contact op met uw huisarts, de huisartsenpost of uw behandelaar in het ziekenhuis.

Belangrijke telefoonnummers:

Huisartsenspoedpost Walcheren: 0900-1985

Huisartsenspoedpost Schouwen-Duiveland: 0900-1585

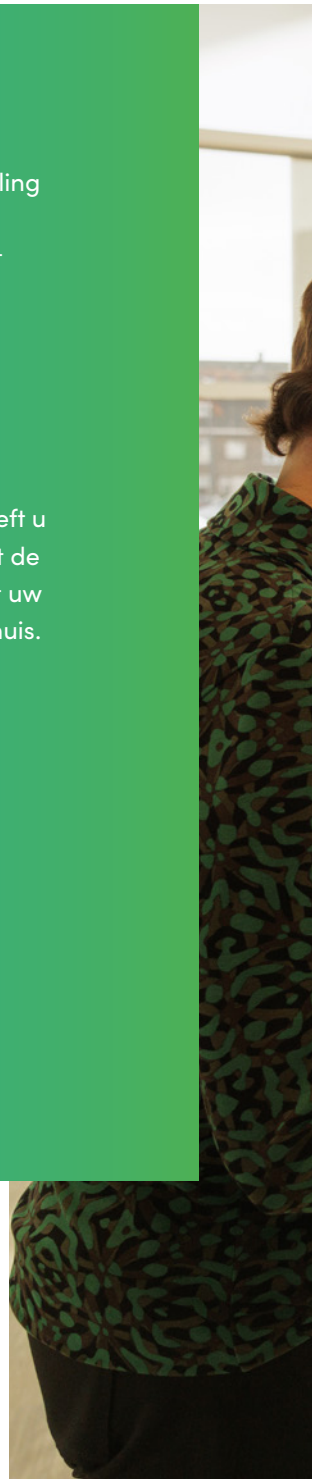
Huisartsenspoedpost de Bevelanden: 0900-1785

Huisartsenspoedpost Roosendaal: 0165-530200

Huisartsenspoedpost Bergen op Zoom: 0164-273855

Huisartsenspoedpost Breda: 076-5258500

Huisartsenspoedpost Dirksland: 0187-480447

Ruimte voor aantekeningen:

A series of 20 horizontal dotted lines for taking notes.

04.

Tot slot

De beleving van kanker en het omgaan met de veranderingen en onzekerheden die de ziekte met zich meebrengt is heel persoonlijk. Misschien is daarom niet alle informatie in deze brochure toereikend en van toepassing op u en uw situatie.

Ook heeft u misschien al veel informatie gekregen van uw chirurg, oncoloog of verpleegkundige. Op internet is er ook veel informatie te vinden. Bijvoorbeeld op onze website www.zrti.nl. Daar vindt u informatie over onze behandelingen, veelgestelde vragen, handige websites en verhalen van patiënten.

Wilt u meer lezen over uitzaaiingen in de hersenen? Kijk dan eens op:

www.verwijsgidskanker.nl

Helpt bij het vinden van ondersteunende behandeling en begeleiding bij kanker, op ieder moment na de diagnose.

→ **ZRTI**
locatie Vlissingen

Koudekerkseweg 90
4382 EK Vlissingen
telefoon 088 - 427 00 00

→ **ZRTI**
locatie Roosendaal

Boerhaavelaan 19
4708 AE Roosendaal
telefoon 088 - 427 01 00

Postadres voor beide locaties:
Postbus 380, 4380 AJ Vlissingen

Internet: www.zrti.nl

E-mail: op de website vindt u
een contactformulier waarmee
u ons een e-mail kunt sturen.

